

rilor, să evidențieze raporturile strămoșilor noștri cu romanitatea sud-dunăreană, atestând faptul că procesul de romanizare a continuat și după retragerea aureliană, iar dovezile de netăgăduit privind eforturile de valorificare a unor bogății miniere ni-i prezintă pe daco-romani ca o populație stabilă, cu un statut bine definit.

Pentru secolele V-VII, reperul așezărilor s-a îmbogățit prin descoperirile de la Ștefan cel Mare, jud. Bacău, Șirna, jud. Prahova, Sighișoara, jud. Mureș, dovadă a continuității de viață tradițională, cultura de masă fiind demonstrată de ceramică, în special. Săpăturile de la Șirna, Sighișoara, Lozna au oferit date interesante privind raporturile dintre populația autohtonă și unele mici grupuri de alojeni infiltrați în așezările acestora.

Secția A-Va: Civilizația medievală românească. Respectându-se ordinea priorităților pe care ne-o impune realitatea, din cele 37 rapoarte susținute la această secție, cele mai multe au oferit rezultate ale unor săpături de salvare, dintre care se remarcă cele de la Curtea domnească din Tir-

goviște și de pe traseul Canalului Dunăre-București. În prezent, există o reală preocupare pentru cunoașterea amănunțită a curții domnești (pe lângă cea din Tirgoviște au fost prezentate cercetările de la Suceava și Bacău) și tocmai de aceea s-a propus organizarea unei dezbateri privind noile descoperiri la curțile voievodale românești, care să fie găzduită de unul din muzeele noastre.

S-au remarcat din rapoarte: rezultatele săpăturilor arheologice de la Brăila, deși abia la început, cercetarea cetății medievale de aici fiind foarte importantă, apoi, o necropolă interesantă de secol X descoperită la Cluj-Napoca, relevarea unor noi elemente privind cetatea Giurgiu, sau așezarea și necropola medievală timpurie de la Remetea Mare și Voiteg, jud. Timiș, cit și cetatea medievală și reședința feudală de la Gladna Română, jud. Timiș.

A XXI-a sesiune anuală de rapoarte privind rezultatele cercetărilor arheologice a făcut dovada faptului că de la an la an există o tot mai mare preocupare pentru întocmirea rapoartelor, ar-

heologii nu se rezumă, în general, doar la simpla descriere a pieselor găsite, ci se fac analogii, se trag concluzii, iar rapoartele sînt însoțite de un bogat și de calitate material ilustrativ. Valoarea științifică a rapoartelor, cit și cum-pănirea în formularea arheologică au fost evidențiate în timpul discuțiilor. De asemenea, s-a observat o reală maturizare a generației tinere de arheologi și se impune în continuare pregătirea unor cadre tinere, deosebit pentru arheologia medievală.

Pentru activitatea de viitor apare evidentă necesitatea unor rapoarte cu caracter general, sintetic și pe o perioadă mai lungă de cercetare, cit și a încadrării, măcar pe plan național, a fiecărei descoperiri arheologice. De asemenea, avînd pondere cercetarea perioadei secolelor IV-X, se impune o mai insistență în drumul a tinerilor arheologi spre cercetarea acestei perioade, o altă cerință pentru viitor fiind angajarea mai fermă în cercetarea interdisciplinară a obiectivelor arheologice din România.

— MARIA IGNAT —

AL IV-LEA SIMPOZION NAȚIONAL DE NUMISMATICĂ

Între 15-17 mai 1987 s-a desfășurat la Botoșani cel de-al IV-lea simpozion național de numismatică. Această manifestare prestigioasă, simpozionul, rebind, desigur, la un nivel adecvat cerințelor epocii noastre, o veche tradiție practică de Societatea Numismatică Română (congresele naționale de numismatică și arheologie), a fost organizată de societatea mai sus-menționată în colaborare cu Comitetul de cultură și educație socialistă al județului Botoșani, Muzeul județean, Secția din Botoșani a S.N.R., Casa de cultură și sindicatelor din această localitate. Din punct de vedere al activităților programate, simpozionul a însumat: I - sesiunea de comunicări științifice; II - expoziția numismatică; III - activități culturale.

I. După deschiderea sesiunii științifice, prin cuvîntul rostit de reprezentatul organelor locale de partid, în plen s-au susținut co-

municările: *Numismatică și istoria* (Constantin Preda - București); *Numismatică și disciplinele adiacente în sintezele de istorie românească ale lui Nicolae Iorga* (Aurel Golimas - București); *Activitatea numismatică botoșăneană pe noi coordonate* (Mihail Urigiuc - Botoșani). În continuare, lucrările s-au desfășurat pe secțiuni. În cadrul secțiunii de numismatică s-au prezentat următoarele comunicări: *Numismatică, sursă a istoriei ideilor* (Mihail Urigiuc - Botoșani); *Metode matematice în numismatică* (Costel Gurcanu - Birlad); *Relațiile dintre geto-daci și cetățile grecești reflectate în descoperirile monetare* (Silvia Teodor - Iași); *Un fals de pe o monedă ateniană tirzie* (Gh. Lencu - Suceava); *Monede romane republicane descoperite pe teritoriul județului Botoșani* (Pavel Șadurschi - Botoșani); *Tezaur unic al imperiului roman* (Virgil Mihăilescu Bîrliba - Iași); *Comunitatea daco-*

romană la Romula în lumina descoperirilor numismatice și arheologice (Gh. Popilian - Craiova); *Monede romane din secolul al IV-lea în Moldova*, (Bucur Mitrea - București); *Tezaurul de la Ulmetum* (Gh. Poenaru Bordea și Radu Ocheșanu - București); *Aspecte stilistice privind numismatică bizantină* (Ion Dunoiu); *Circulația monetară arabă în spațiul carpato-dunărean pontic în secolele IX-X e.n. și semnificația ei istorică* (Dan Gh. Teodor - Iași); *Emissiunea primelor monede românești în evul mediu* (Ștefan Tănăsescu - București); *O monedă de la Alexandru cel Bun descoperită la Cîmpulung Muscel* (Aurica Smarandă - București); *Laurențiu Florescu - Cîmpulung Muscel*; *Observații noi cu privire la emisiunile monetare ale Moldovei* (Constanța Știrbu - București); *Moneda lui Matei Corvin în colecția Muzeului județean Brașov* (Luana Popa - Bra-

gov); *Date noi în legătură cu datarea pe baza informațiilor numismatice a unor complexe de locuit din Suceava* (Emil Emandi — Suceava); *Izvoare numismatice în opera croniciarului bândăntean Nicolae Stoica de Hăjeș* (Dana Bălanescu — Reșița); *Tezaurul de la Glătești* (Eugen Nicolae — București); *Circulația monetară în Transilvania în perioada 1526—1571* (Franz Pap — Cluj-Napoca); *Tezaur național din Moldova în secolul al XVII-lea; Structuri și semnificații* (Viorel Butnariu — Iași); *Un decret semnat de domnitorul Alexandru Ioan Cuza privind circulația monetară în Principatele Unite* (Aurică Smaranda — București).

La secția medalistică, sigilografie, heraldică și insignologie s-au prezentat următoarele comunicări: *Numismatica, interdisciplină a științelor umane* (Lucia Constantin Urigiu — Botoșani); *Cataloage de numismatică — ABC-ul colecționarului* (Nicolae Manu — Ploiești); *Relația dintre muzeu, școală și colecționari* (Constantin Rusu — Dorohoi); *Contribuția activităților din cercul de numismatică la învățarea istoriei patriei de către elevi* (Gh. Dolinski — Suceava); *Ștefan cel Mare în medalistica românească* (Ion Dogaru — București); *Șaraga — artist medalier sau editor* (Andone Cumpătescu-On); *N. Iorga în medalistica românească* (Aurel Smaranda — București); *Opera medalistică a lui Ion Jalca* (Corneliu Popa, Nicolae Curdov — București); *Medalii medicale românești* (Bela Nagy — Baia Mare); *Insigna ca mesager al prieteniei între oameni și națiuni* (Niță Vasile — Pașcani); *C. Alexandrescu, numismat, membru fondator al Societății Numismatice Române* (Nicolae Curdov — București); *Circulația monetară din zona orașelor părții de sud-vest a Moldovei în secolele XIV—XVII* (Alexandru Artimon — Bacău); *Decorații ale eroilor botoșăneni în războiul pentru cucerirea independenței de stat a României* (L. Schibinski — Botoșani); *Date noi privind proiecte de decorații românești* (Radu Ocheșanu); *Placheta casei de comerț „Capșa” din București* (Nicolae Șerbanescu — București); *Placheta mitingului de aviație din 1938* (Marius Popescu

— București); *Jetonul ca piesă numismatică și document* (Vitalie Umlauf — București); *Clud a devenit capul de bour stemă a Moldovei* (Traian Biță — Pașcani); *Matrița sigilată a breslei ciomărilor din Târgu Mureș — 1627* (Adrian Vulcu — Târgu Mureș); *Stema ducală a unui domnitor al Moldovei anilor 1619—1620* (Valeriu Rusu — București); *Contribuții la cunoașterea însemnelor heraldice botoșănene* (Maria Dogaru, Gheorghe Cristache); *Sigiliul veteranilor din războiul de independență din orașul Dorohoi* (Anatol Ciobanu — Iași); *Epopeea luptei pentru independență reflectată în însemne heraldice* (Maria Dogaru — București); *Medalii numismatice și filatelice emise la Botoșani* (Teodor Zăvidei — Botoșani).

Comunicările menționate mai sus, prin tematica largă abordată, au încadrat, pe de o parte, numismatica și medalistica românească în context european, contribuind, pe de altă, la adâncirea cunoașterii diferitelor aspecte ale istoriei și artei românești. Completind informațiile puse în circuitul științific în legătură cu principalele evenimente ale poporului român, multe dintre izvoarele metalice analizate s-au numărat printre dovezile de necontestat ce ilustrează originea comună a locuitorilor din Țara Românească, Transilvania și Moldova și continuitatea neîntreruptă a băștinașilor în vatra strămoșească.

Analiza pertinentă a izvoarelor folosite, caracterul interdisciplinar al multor comunicări, preocuparea pentru încadrarea fiecărui izvor în evoluția firească a proceselor istorice au determinat vii dezbateri și au facilitat punerea în lumină a unor idei interesante cum sînt cele referitoare la metodologia cercetărilor numismatice, diversificarea căilor și mijloacelor de folosire a monedelor și medaliilor în sprijinirea procesului instructiv-educativ.

Masa rotundă, inițiată în cadrul simpozionului în vederea analizei activităților desfășurate de Societatea Numismatică Română și secțiunile sale, a jalonat principalele direcții în care urmează să se acționeze în scopul

impulsionării activităților specifice și implicarea mai profundă a numismaticei în investigarea științifică a trecutului și diversificarea activităților cultural-educative.

II. Deosebit de originală și atractivă, **expoziția numismatică**, inițiată de această dată sub forma unui concurs între colecționari, a reconstituit în imagini istoria tuturor regiunilor țării, din cele mai vechi timpuri pînă în contemporaneitate.

Organizată sub genericul „Lupta pentru independență a poporului român reflectată în medalistică”, expoziția a reunit expozate pregătite de pasionați numismați din toate zonele țării: Arad, Baia Mare, Birlad, Botoșani, Craiova, Gura Humorului, Iași, Pașcani, Ploiești, Suceava etc.

Expuse în sălile Muzeului Județean, obiectele, variate din punct de vedere al genului (monede, medalii, decorații, jetoane, bancnote etc.), au dovedit, o dată în plus, capacitatea acestor mărfuri speciale ale trecutului de a înregistra și conserva date privind derularea proceselor sociale, calitate ce le permite să dezvăluie peste timp diferitele laturi ale vieții economico-sociale de altădată. Piesele, orînduite cu grijă, au probat, totodată, convingător, originalitatea creației spirituale românești, puterea de gândire și ingeniozitatea transpunerii simbolice a aspirațiilor de către înaintași.

În vederea stimulării preocupărilor tinerilor în ceea ce privește cunoașterea și cercetarea izvoarelor metalice, expoziția a fost concepută pe două grupe de autori — una a colecționarilor cu experiență (maturi), alta a începătorilor în acest domeniu (tineri).

S-au acordat distincții, pe categorii de izvoare, respectiv:

a) *monedă*, premiul I: Traian Biță — Pașcani; premiul II: Nistor Faur — Arad; mențiuni: Costel Gîrcan și Nicolae Mitulescu — ambii din Birlad; b) *bancnotă*, premiul I: Mihai Cornaci — Botoșani; premiul II: Vasile Martiniuc — Iași; premiul III: Vitalie Umlauf — București; Cătălina Ostin — Botoșani; mențiuni: Emilian Ciudin — Ploiești; Ioan Hu-

meniu — Suceava; c) *decorații*, premiul I: Adrian Lazăr — București; premiul II: Petru Hobjiță — Gura Humorului, Victor Colbert — Suceava; premiul III: Viorel Safruc — Suceava; mențiuni: Camelia Nițu — Pașcani; d) *medalii*, premiul I: Bela Nagy — Baia Mare; Raftu Drăgănescu — Iași; Florin Iosub — Boto-

șani; premiul II: Stelian Brinzei — Botoșani, Gheorghe Petrovici — Suceava; premiul III: Vasile Niță — Pașcani; Anton Traian — Botoșani; mențiuni: Mihai Cimpoi, Petru Purice, ambii din Botoșani.

III. **Programul cultural** a cuprins vizite la unele locuri și monumente legate de istoria și cul-

tura românească, cum sînt: Muzeul din Dorohoi, Casa Enescu din acest oraș și Livezi, Casa memorială din Ipotești — prilej de adîncă evocare a personalităților de seamă ale culturii românești — zămislite de tinuturile Botoșanilor.

— MARIA DOGARU —

„SĂPTĂMINA MUZEELOR SIBIENE“

Aflată la a IV-a ediție, „Săptămîna muzeelor sibiene“ (desfășurată între 11—17 mai 1987), s-a statornicit deja în peisajul cultural al Sibului, promovînd o largă deschidere a muzeului spre exterior, majoritatea acțiunilor organizate, la sediu și în afară, adresîndu-se oamenilor muncii din întreprinderi și instituții, tineretului din școlile de toate gradele. Mai mult ca în edițiile anterioare, paleta de acțiuni a fost foarte bogată și variată, cuprînzînd vernisaje de expoziții (la sediu și itinerate în județ), simpozioane, sesiuni de comunicări științifice, mese rotunde, seri muzeale, concerte și altele.

Acțiunile dedicate aniversării unor momente de referință din istoria românilor și Zilei internaționale a muzeelor s-au bucurat de un deosebit interes și de o largă participare de public.

Simpozionul „Unitatea și independența națională — ideal de luptă și împlinire socialistă în istoria patriei“, la care au participat specialiști de la Complexul muzeal Sibiu, Centrul de științe sociale și școlile militare din Sibiu, a adus noi contribuții, pornind de la documente de arhivă și de la rezultatele unor temeinice studii, la cunoașterea unor infinități de aspecte privind unitatea și independența în istoria poporului român, lupta pentru independență și unitatea națională în decursul erului mediu, pregătirea diplomatică a proclamării independenței de stat a României, contribuția armatei române, a țărănimii în războiul de independență din 1877—1878, precum și în înfăptuirea idealurilor de progres și bunăstare în anii socializmului, prin contribuția deosebit de valoroasă a secretarului general al Partidului Comunist Român, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

De un deosebit interes s-a bucurat și *simpozionul* organizat de Muzeul Tehnicii Populare din Dumbrava Sibului, sub genericul „Civilizația populară românească — argument fundamental al perenității noastre“. Dialogul între specialiștii muzeului și elevii liceelor industriale din oraș s-a dovedit fructuos, realizîndu-se astfel receptarea și înțelegerea de către aceștia din urmă a unor aspecte fundamentale privind civilizația populară românească, locul nostru în civilizația și cultura universală, aportul românesc la îmbogățirea și dezvoltarea patrimoniului tehnic universal, inteligența și inventivitatea tehnică a țărânului român. Această acțiune a subliniat, încă o dată, misiunea instructiv-educativă a muzeului și necesitatea diversificării activităților și a relației muzeu-școală.

Sesiunea interdisciplinară de comunicări științifice pentru valorificarea rezultatelor cercetării științifice din ultimul an a cuprins 28 de comunicări prezentate de către specialiștii din toate unitățile Complexului muzeal Sibiu, ele conturînd sfera de preocupări pe linia cercetării și valorificării patrimoniului cultural deținut de muzeu, sau a unor probleme fundamentale ale cercetării. Amintim doar cîteva comunicări care au suscitat un viu interes în rîndul specialiștilor: *Cercetări arheologice la Tichindeal și Alifna, Documente sibiene despre oprimarea națională în timpul dualismului austro-ungar, Piese numismatice rare în colecțiile Muzeului de istorie, Muze etnografice în aer liber din România, Cîteva aspecte privind metodologia organizării unor expoziții tematice speciale, Date privind păturitul în Țara Oltului, Două portrete de Mierevelt în Pinacoteca Brukenthal, Bibliofili celebri*

În colecțiile Complexului muzeal Sibiu, Tehnologia de restaurare și conservare a unei piese de artă decorativă, Considerații teoretice privind diversele aspecte ale activității restauratorului de pictură.

Cu același prilej au fost vernisate patru expoziții temporare: „Plante de importanță economică în flora județului Sibiu“ (Muzeul de istorie naturală), „Costumul național oglindit în arta plastică românească“ (Galeria de artă), „Din realizările laboratorului zonal în domeniul conservării și restaurării patrimoniului cultural național“ (Laboratorul zonal), expoziții care valorifică bogatul patrimoniu de care dispune Complexul muzeal Sibiu, precum și expoziția itinerată la Coșca Mică „110 ani de la cucerirea independenței depline a României“ (Muzeul județean de istorie).

Paleta de manifestări a cuprins și două *seri muzeale*: „Cartea secolului al XX-lea“ și „Monumente și muzee europene“ (organizate de secția de carte veche și documente și O.J.P.C.N. Sibiu), acțiuni cultural-educative care s-au bucurat de bune aprecieri din partea publicului prezent în număr mare în sala de conferințe și salonul baroc din palatul Brukenthal.

Ediția din acest an a „Săptămîni muzeelor sibiene“ s-a adăugat activităților cultural-educative propuse și organizate de Complexul muzeal Sibiu în 1987, formînd un tot unitar, însumînd experiențe și rezultate pozitive în procesul de educație patriotică, revoluționară și artistică a tuturor oamenilor muncii, muzeul îndeplinindu-și, și de această dată, rolul său de educator.

— DAN IVĂNUS —